

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **N. T. M. L.**, zastoupena Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 7. 7. 2020, č. j. 51 A 22/2020 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalovaného **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] V průběhu řízení o vydání zaměstnanecké karty podala žalobkyně u nadřízeného správního orgánu (dne 24. 2. 2020) žádost o opatření proti nečinnosti žalovaného, a to z důvodu tvrzené nečinnosti, již se měl žalovaný dopouštět ode dne 20. 12. 2019, kdy odvolací správní orgán zrušil jeho předchozí rozhodnutí ve věci a věc mu vrátil k novému projednání.

[2] Žalobou ze dne 26. 3. 2020 se žalobkyně u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále též „krajský soud“) domáhala soudní ochrany proti nečinnosti žalovaného. Dne 16. 6. 2020 obdržel krajský soud podání, jímž vzala žalobkyně žalobu zpět podle § 37 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), protože žalovaný dne 19. 5. 2020 ve věci rozhodl.

[3] Krajský soud řízení v záhlaví označeným usnesením zastavil z důvodu zpětvzetí žaloby (výrok I.), přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení (výrok II.) a vrátil žalobkyni část zaplaceného soudního poplatku (výrok III.). V odůvodnění zejména uvedl, že posledním dnem pro vydání rozhodnutí byl den 18. 2. 2020, rozhodnutí však vydal žalovaný až dne 19. 5. 2020. Žaloba proto nebyla podána zcela zjevně nedůvodně, a proto krajský soud žalobkyni přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému.

II.

[4] Proti uvedenému usnesení krajského soudu podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Má za to, že došlo k vadě řízení před soudem, která měla za následek nezákonnost jeho rozhodnutí. Stěžovatel napadá zejména výrok I. a výrok II. usnesení, nicméně požaduje zrušit celé usnesení krajského soudu, řízení zastavit a nepřiznat žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení. Tvrdí, že neměl možnost vyjádřit se ke zpětvzetí žaloby, v čemž spatřuje vadu, která měla za následek nezákonné rozhodnutí krajského soudu. Poukazuje i na skutečnost, že již dne 25. 3. 2020 vydal celkem 30 usnesení o přerušení řízení u žádostí osob, které v řízení o jejich žádostech zastupuje Mgr. Marek Sedlák, advokát (který je i zástupcem žalobkyně). Usnesení o přerušení daného správního řízení byla zástupci žalobkyně formálně doručena prostřednictvím systému datových schránek až dne 30. 3. 2020, stěžovatel nicméně uvádí, že zástupce žalobkyně se do datové schránky přihlásil již dne 26. 3. 2020 (skrže pověřenou osobu bez oprávnění číst obsah zprávy či skrže mobilní aplikaci, což nezpůsobilo doručení usnesení o přerušení řízení), tedy v den, kdy podal žalobu na ochranu proti nečinnosti. Stěžovatel tak zpochybňuje důvodnost a účelnost podání žaloby a zároveň namítá, že mu byla upřena možnost požádat s ohledem na znalost procesního stavu věci o nepřiznání náhrady nákladů řízení pro důvody zvláštního zřetele hodné (§ 60 odst. 7 s. ř. s.). V této souvislosti poukázal na shodný postup zástupce žalobkyně v dalších případech. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení krajského soudu a řízení zastavil.

[5] Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti vyslovila přesvědčení, že kasační stížnost není přípustná, neboť fakticky směřuje pouze proti výroku o přiznání náhrady nákladů řízení. Stěžovatel sice navrhuje zrušit také výrok I. usnesení, kterým se řízení zastavuje, avšak zároveň po Nejvyšším správním soudu požaduje, aby rozhodl stejně jako krajský soud a řízení rovněž zastavil. Žalobkyně dále popsala důvody, které ji vedly k podání žaloby proti nečinnosti. Tvzení stěžovatele, že nemohl vznést u krajského soudu argumentaci ohledně aplikace § 60 odst. 7 s. ř. s., je podle žalobkyně nepřipadné. Stěžovateli mělo být s ohledem na vydání rozhodnutí ve věci zřejmé, že žalobkyně vezme žalobu zpět a že soud bude rozhodovat o nákladech řízení. I přes tuto skutečnost stěžovatel žádnou argumentaci krajskému soudu k této otázce nepředložil. Úvahy stěžovatele ohledně doručování do datových schránek označila žalobkyně za nesprávné.

III.

[6] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že v posuzovaném případě se jedná o právně i skutkově obdobnou věc týkající se skupiny cizinců zastupovaných stejným zástupcem, která již byla řešena v usneseních ze dne 5. 8. 2020, č. j. 2 Azs 202/2020 - 34, č. j. 2 Azs 207/2020 - 31, či č. j. 2 Azs 216/2020 - 22. Nejvyšší správní soud přitom neshledal důvod se od právních závěrů vyslovených v uvedených usneseních odchýlit.

[7] Nejvyšší správní soud předně připomíná, že ačkoli stěžovatel kasační stížnost formálně opírá také o důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., je-li kasační stížností napadeno usnesení krajského soudu o zastavení řízení, přichází pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené

pokračování

nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí (srov. obdobně již rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, č. 625/2005 Sb. NSS).

[8] Podle § 46 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 120 s. ř. s. soud usnesením odmítne podaný návrh, jestliže *byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou*.

[9] Podle § 102 s. ř. s. *kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení takového rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále uvedeno jinak*.

[10] Z povahy kasační stížnosti jakožto „opravného prostředku“ vyplývá, že ji může podat jen ten účastník, kterému nebylo rozhodnutím krajského soudu vyhověno, případně kterému byla tímto rozhodnutím způsobena jiná újma na jeho právech (§ 102 s. ř. s.). Ve vztahu k rozhodnutí krajského soudu, jímž se řízení končí, lze z pohledu žalovaného jako stěžovatele rozlišit v zásadě jen dvě právně rozdílné situace: žalobě bylo vyhověno, nebo nikoliv. Bylo-li by žalobě proti nečinnosti vyhověno, vyvolalo by to určitý právní účinek ve sféře žalovaného správního orgánu, neboť by mu bylo nařízeno vydat rozhodnutí ve věci. Kasační stížnost by tak byla „subjektivně přípustná“. Oproti tomu, nevyhově-li krajský soud žalobě – ať už z důvodů procesních (jako tomu bylo v nyní posuzované věci) nebo z důvodů meritorních, z pohledu žalovaného správního orgánu ke změně nedochází a žalovanému žádná újma nevzniká. Újma přitom nemůže spočívat v rozhodnutí o nákladech řízení. Takové rozhodnutí je akcesorickým výrokem soudu, který nelze napadnout samostatnou kasační stížností (§ 104 odst. 2 s. ř. s.). Nelze-li připustit přezkum rozhodnutí krajského soudu o nákladech řízení bez přípustné kasační námitky proti výroku v meritru věci (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 - 64, č. 2116/2010 Sb. NSS), není ani možné uznat tvrzenou újmu plynoucí z výroku o nákladech řízení jako relevantní újmu pro posouzení přípustnosti kasační stížnosti jako takové.

[11] Obdobnou situací (spočívající v zastavení řízení o nečinnosti žalobě pro její zpětvzetí s ohledem na pozdější chování žalovaného) se ve svém nedávném usnesení ze dne 26. 3. 2020, č. j. 9 Afs 271/2018 - 52, zabýval také rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. K neexistenci myslitelné újmy žalovaného, a tedy k jeho nemožnosti podat kasační stížnost, rozšířený senát v bodě [51] uvedl: *„Relevantní újmu však nelze shledat ani v případě, kdy žaloba sice není zamítnuta (pro žalovaného obecně nejpriznivější možný výsledek každého soudního sporu), ale soudní řízení je skončeno jinak, aniž by žalobě bylo, byť jen z malé části vyhověno. Takovými rozhodnutími jsou v soudním řízení správním typicky usnesení o odmítnutí žaloby nebo o zastavení řízení.“* Podrobný výklad tzv. „subjektivní nepřípustnosti“ kasačních stížností rozšířený senát v bodě [60] zobecnil v následující závěr: *„Žalovaný správní orgán je osobou zjevně neoprávněnou k podání kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení podle § 47 písm. a) s. ř. s.; taková kasační stížnost musí být odmítnuta podle § 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.“*

[12] Citované závěry rozšířeného senátu plně dopadají také na nyní projednávaný případ, a proto Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost žalovaného jako podanou osobou zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) za použití § 120 s. ř. s.].

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud rovněž v souladu se shora uvedenou konstantní judikaturou dodává, že ačkoli se z důvodu odmítnutí kasační stížnosti nemohl věci meritorně zabývat, a tedy ani řešit stěžovatelem vznesené námitky týkající se případného procesního pochybení krajského soudu, nad rámec shora uvedeného upozorňuje, že právě s ohledem na nepřipustnost kasačních stížností žalovaného správního orgánu v případech obdobných tomu v nyní souzené věci leží těžiště odpovědnosti za rozhodovací činnost primárně na krajských soudech. Umožnění stranám vyjádřit se před rozhodnutím věci k požadované náhradě nákladů řízení přitom může v konkrétní věci přispět k zamezení možnému zneužití práva a ke zjištění okolností vedoucích soud k aplikaci § 60 odst. 7 s. ř. s. a k rozhodnutí o nepřiznání náhrady nákladů soudního řízení pro existenci důvodů zvláštního zřetele hodných (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 8. 2020, č. j. 2 Azs 216/2020 - 23).

IV.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2020

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu